

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-02-13

Diarienummer 1202/19

Handläggare

Hedwig Andrén

Telefon: 031-368 02 33

E-post: hedwig.andren@stadshuset.goteborg.se

Motion av Björn Tidland (SD) om att lägga till programpunkter till Göteborgs Stads 400-årsjubileum

Motionen

Björn Tidland (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar om att Göteborg & Co får i uppdrag att i samarbete med berörda nämnder lägga till följande programpunkter till 400-årsjubileet 2021:

- Göteborgs fasader och byggnadsminnen
- Handelsstaden och Ostindiska kompaniet
- Göteborgs Industrihistoria under 100 år
- Hästens historia genom 400 år
- Kavalleriets historia i ett Göteborgsperspektiv

Motionären anser att stadens historia ska framhållas särskilt under jubileumsåret, gärna genom till exempel skådespel i tidsenliga dräkter, guidade visningar av sevärda platser och kulturhistoriska byggnader med mera.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till Göteborg & Co AB.

Remissinstans	Beslut	Kommentar
Göteborg & Co AB	Anses besvarad med bolagets yttrande.	Göteborg & Co anser att förslagen i motionen är omhändertagna i programmet för Göteborgs 400-årsjubileum 2021, vilket beskrivs närmare i det bilagda yttrandet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Jubileumsåret 2021 blir ett år av upplevelser med flera delprojekt: Invigning av Göteborgs 400-årsjubileum, Jubileumshelgen 4–6 juni, Summit samt Jubileumsupplevelser som binder samman jubileumsåret. Kommunfullmäktige tog 2018-12-20 § 22 beslut om att tilldela en budget om 100 mkr för jubileumsåret. Beslutade medel är fördelade i jubileets delprojekt.

Bedömning ur ekologisk dimension

Göteborg & Co framhåller i sitt yttrande att hela jubileumsarbetet präglas av alla tre hållbarhetsdimensioner; den sociala, den ekologiska och den ekonomiska. Ett exempel kopplat till den ekologiska dimensionen är jubileumssatsningen Smart Trafik. Jubileumssatsningen fungerar som en motor för att utveckla systematiska arbetssätt för innovation och tester i verkliga miljöer. Andra exempel är Jubileumsparken i Frihamnen och jubileumssatsningen Blå & gröna stråk och oaser med ambition att skapa sociala, kulturella och ekologiska mötesplatser som gör det enklare för människor att röra sig och mötas i staden. Kvillestråket och Färjenäsparken är prioriterade områden.

Bedömning ur social dimension

Göteborg & Co arbetar för att staden ska vara en välkomnande och inkluderande destination. Göteborgs 400-årsjubileum genomsyras av samverkan och den öppna dialogen som innebär att programmet baseras på och tar hand om alla de idéer som inkommer till jubileumsorganisationen. Jubileumsarbetet arbetar med hela staden – perspektivet och syftet är att möta och involvera göteborgare och besökare samt föra dialog om stadens utvecklig tiden fram till 2021 och under själva jubileumsåret.

Arbetet med idéinsamlingen har resulterat i jubileumssatsningar som drivs av bolag och förvaltningar och som belyser viktiga samhällsfrågor. Satsningarna har olika karaktär med mångfald och bredd, och tillför värden till staden genom unika lösningar och händelser som är långsiktigt hållbara. Stadens jubileumssatsningar ska genomföras inkluderande, öppna och publika och kommer att sätta fokus på stadens utveckling samt viktiga samhällsfrågor.

Magnús Sigfússon

Direktör Stadsutveckling

Eva Hessman

Stadsdirektör

Bilagor:

1. Motionen
2. Göteborg & Co AB:s handlingar

Handling 2019 nr 199

Motion av Björn Tidland (SD) om att lägga till programpunkter till Göteborgs Stads 400-årsjubileum

Göteborgs fasader och byggnadsminnen

Higab förvaltar 26 byggnadsminnen som utgör ett viktigt kulturhistoriskt arv. Genom att öppna upp och tillgängliggöra dessa byggnader med guidade visningar och historiska event kan man levandegöra den historia som dessa byggnader bär på.

I boken *"Arkitekter och fasader Göteborg 1850 - 1920"* presenteras ett antal framstående arkitekter som satt avtryck på stadsbilden. Genom att arrangera historiska stadsvandringar bland dessa byggnader kan man bjuda på tidsresor till det gamla goda Göteborg.

Ostindiefararen

Med utgångspunkt i Ostindiefararen och Ostindiska kompaniet finns det stora möjligheter att erbjuda göteborgarna en helhetsupplevelse som rymmer fartyg, handel och Göteborgs hamn sett ur ett historiskt perspektiv. Detta bör framföras genom att dramatisera livet i hamnstaden Göteborg. Allt framfört i tidsenliga kostymer.

Göteborgs Industrihistoria under 100 år, en tidsresa mellan 1921 – 2021

Flera stora företag, exempelvis Volvo och SKF föddes i Göteborg och har satt Sverige och Göteborg på världskartan. Göteborgs Industrihistoria är unik och har betytt fantastiskt mycket för vår stad. Denna historia är värd att berättas och levandegöra.

Hästen betydelse för transporter, krigföring och jordbruk under 400 år i Göteborg

Under de trehundra första åren i Göteborgs historia, långt innan bilar och ånglok fanns så var man beroende av hästen som var oundgänglig för marktransporter och krigsmaktens logistik och framgång.

Genom att presentera tidstypiska inslag, gärna dramatiserade med historiska händelser i Göteborg kan man skapa intressanta skådespel som skulle bli ett uppskattat inslag i Göteborgs 400-årsfirande.

Kavalleriets historia

Genom att samarbeta med historiska föreningar kan man på ett dramatiskt sätt levandegöra och återskapa intressanta fältslag med inslag av kavalleri och krigskonst till häst.

Det krävdes lång utbildning för att bli fulländad kavallerist. Det finns entusiaster som håller denna konst levande och visar upp hur häst kan samarbeta under extrema situationer under ett fältslag. En presentation med häst och beridare under träning i en historisk miljö exempelvis vid kronhusbodarna skulle skapa ett uppskattat inslag i firandet, samtidigt skulle man visa upp samspelet mellan häst och ryttare.

Kvibergs Regemente skulle vara en lämplig plats för att framföra historiska fältslag och exercis med tidspiska uniformer. I samband med dessa historiska händelser och fältslag bör det finnas med en moderator som guidar publiken i fältslagets genomförande.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta:

Att Göteborg & Co i samarbete med berörda nämnder lägger till följande programpunkter till 400-årsjubileet 2021:

- a) Göteborgs fasader och byggnadsminnen.
- b) Handelsstaden och Ostindiska kompaniet.
- c) Göteborgs Industrihistoria under 100 år.
- d) Hästens historia genom 400 år.
- e) Kavalleriets historia i ett Göteborgsperspektiv.

Björn Tidland (SD)

§ 17

Yttrande över motion av Björn Tidland (SD) om att lägga till programpunkter till Göteborgs Stads 400-årsjubileum (bilaga 13-14)

Förelåg förslag till yttrande över motionen enligt bilaga till kallelsen.

Beslut

1. Motionen om att lägga till programpunkter till Göteborgs Stads 400-årsjubileum besvaras med kommentarer enligt bilaga 13
2. Yttrandet översänds till kommunstyrelsen.

Paragrafen justerades omedelbart.

Sekreterare

Jan Persson

Ordförande

Jonas Ransgård

Justerare

Alice Vernersson

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2019-01-20

Diarienummer 0459/19

Handläggare

Peter Grönberg

Telefon:031-368 40 00

E-post: peter.gronberg@goteborg.com

Yttrande över motion av Björn Tidland (SD) om att lägga till programpunkter till Göteborgs Stads 400-årsjubileum

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta;

- 1) Föreliggande motion anses besvarad med nedanstående kommentarer,
- 2) Yttrandet översänds till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Göteborg & Co mottog 2019-10-23 ”Motion om att lägga till programpunkter till Göteborgs Stads 400-årsjubileum”.

Kommunstyrelsen har gett Göteborg & Co i uppdrag att leda, samordna, genomföra och kommunicera arbetet med Göteborgs 400-årsjubileum, i bred samverkan med hela staden. Under 2019 har jubileumsåret tagit form enligt konkretiserat förslag till utformning av jubileumsåret, vilket kommunfullmäktige ställde sig bakom 2018-12-20. Det blir ett år av upplevelser för både göteborgare och besökare med bland annat; Invigning av Göteborgs 400-årsjubileum som startar på nyårsafton 2020, Jubileumshelgen 4-6 juni som sker i de historiska kvarteren, vid och på älven och i hela staden samt en hyllning till Göteborg i slutet av året som blickar in i framtiden.

Göteborg & Co bedömer att bolaget omhändertagit de fem förslag som lyfts i motionen, vilka kommenteras i föreliggande tjänsteutlåtande. Göteborg & Co föreslår därmed att motionen avstyrks.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Jubileumsårets innehåll och utformning blir återkopplingen till göteborgarna och som uppmärksammar alla idéer och initiativ som blivit verklighet och ger bestående avtryck för framtiden. 2021 blir ett år av upplevelser flera delprojekt: Invigning av Göteborgs 400-årsjubileum, Jubileumshelgen 4-6 juni, Summit samt Jubileumsupplevelser som binder samman hela året. Kommunfullmäktige tog 2018-12-20 beslut om att tilldela en budget om 100 mkr för jubileumsåret. Beslutade medel är fördelade i jubileets delprojekt.

Bedömning ur ekologisk dimension

Hela jubileumsarbetet präglas av alla tre hållbarhetsdimensioner; den sociala, den ekologiska och den ekonomiska. Ett exempel kopplat till den ekologiska dimensionen är jubileumssatsningen Smart Trafik. Jubileumssatsningen fungerar som en motor för att utveckla systematiska arbetssätt för innovation och tester i verkliga miljöer. Andra exempel är Jubileumsparken i Frihamnen och jubileumssatsningen Blå & gröna stråk och oaser med ambition att skapa sociala, kulturella och ekologiska mötesplatser som gör det enklare för människor att röra sig och mötas i staden. Kvillestråket och Färjenäsparken är prioriterade områden inför jubileet.

Bedömning ur social dimension

Göteborg & Co arbetar för att vara en välkomnande och inkluderande destination. Göteborgs 400-årsjubileum genomsyras av samverkan och den öppna dialogen som innebär att programmet baseras på och tar hand om alla de idéer som inkommer till jubileumsorganisationen. Jubileumsarbetet arbetar med ”Hela staden – perspektivet” och syftet är att möta och involvera göteborgare och besökare och föra dialog om stadens utveckling i samband med 2021. Arbetet med idéinsamlingen har resulterat i jubileumssatsningar som drivs av bolag och förvaltningar och som belyser viktiga samhällsfrågor. Satsningarna har olika karaktär med mångfald och bredd, och tillför värden till staden genom unika lösningar och händelser som är långsiktigt hållbara. Många av stadens jubileumssatsningar genomför inkluderande, öppna och publika aktiviteter som sätter fokus på stadens utveckling och viktiga samhällsfrågor.

Samverkan

Tusentals idéer har samlats in i öppen dialog med göteborgarna. Arbetsmodellen och den öppna jubileumsprocessen, där staden lagt grunden och bjudit in brett, har genererat hundratals initiativ som drivs av olika aktörer inom näringsliv, stad, region, akademi, stiftelser, organisationer och föreningar. Modellen inbjuder till att allt fler ansluter sig till jubileumsarbetet och har gjort avtryck både i staden som internationellt. Genom jubileet bidrar göteborgarnas idéer till stadens utveckling och utgångspunkten är att omvandla idéerna till verklighet samt bidra med bestående värden för framtiden. Allt för att göra Göteborg till en mer innovativ, öppen och ännu bättre stad.

Jubileumsarbetet sker även i bred samverkan inom staden med 2021-samrådet (jubileets styrgrupp), projektägare, flertalet samverkans- och styrgrupper, samt Unga referensgruppgruppen (Power to the Youth).

Bilagor

1. Motion av Björn Tidland (SD) om att lägga till programpunkter till Göteborgs Stads 400-årsjubileum

Ärendet

Björn Tidland (SD) har inkommit med en motion om programpunkter för Göteborgs 400-jubileum. Föreliggande ärende svarar på hur Göteborg & Co omhändertagit essensen av de fem områden som lyfts i motionen.

Beskrivning av ärendet

Göteborg & Co har sedan beslut i kommunfullmäktige 2012-09-06 i uppdrag att leda, samordna, kommunicera, genomföra och följa upp Göteborgs 400-årsjubileum 2021. Jubileumsorganisationen planerar programmet för Göteborgs 400-årsjubileum med utgångspunkt i beslutet om jubileumsårets utformning i kommunfullmäktige 2018-12-20.

Flera av förslagen i föreliggande motion omhändertas i samband med planeringsarbetet inför Göteborgs 400-årsjubileum genom ett år av upplevelser och höjdpunkter med olika karaktär enligt det ramverk som är beslutat i Göteborgs kommunfullmäktige 2018-12-20. Nedan följer beskrivning om hur de fem områden som lyfts i motionen omhändertagnas inom ramen för programmet.

Bolagets bedömning

Göteborg & Co anser att förslagen i motionen är omhändertagna i programmet för Göteborgs 400-årsjubileum 2021, vilket beskrivs närmare med nedanstående kommentarer.

Göteborgs fasader och byggnadsminnen

Förslag: Higab förvaltar 26 byggnadsminnen som utgör ett viktigt kulturhistoriskt arv. Genom att öppna upp och tillgängliggöra dessa byggnader med guidade visningar och historiska event kan man levandegöra den historia som dessa byggnader bär på.

I boken "Arkitekter och fasader Göteborg 1850 - 1920" presenteras ett antal framstående arkitekter som satt avtryck på stadsbilden. Genom att arrangera historiska stadsvandringar bland dessa byggnader kan man bjuda på tidsresor till det gamla goda Göteborg.

Svar: I samarbete med Higab och andra aktörer som tar sikte på 2021, kommer följande arbete bidra till att göteborgarnas kulturarv lyfts fram och tillgängliggörs under jubileumsåret och lång tid därefter.

I Higabs uppdrag ingår att äga, vårda och utveckla fastigheter i Göteborg. I beståndet finns ett stort antal kulturhistoriskt värdefulla hus och miljöer, varav 31 är byggnadsminnen. Husen och miljöerna är en del av Göteborgs kulturarv och identitet och har ett stort kulturhistoriskt värde. I samverkan med lokala och regionala aktörer driver Higab en utvecklingsprocess som över tid syftar till att tillgängliggöra och levandegöra kulturmiljöer. På kort sikt innebär det att tillfälligt öppna upp och tillgängliggöra byggnader genom visningar och evenemang. På längre sikt innebär det att hitta hyresgäster som driver en verksamhet som levandegör kulturmiljön. Ett exempel på det är Gathenhielmska huset som from 1 april 2020 får en ny hyresgäst som kommer att öppna upp huset för göteborgare och besökare och presentera ett program som grundar sig i platsens historia. Ett annat exempel är det pågående utvecklingsarbetet av Västra Nordstan, Västra Nordstan Revival som lett till visningar av Rådhuset, utställning i Stadshuset och återkommande publika evenemang i Kronhuskvarteret.

Ostindiefararen

Förslag: Med utgångspunkt i Ostindiefararen och Ostindiska kompaniet finns det stora möjligheter att erbjuda göteborgarna en helhetsupplevelse som rymmer fartyg, handel och Göteborgs hamn sett ur ett historiskt perspektiv. Detta bör framföras genom att dramatisera livet i hamnstaden Göteborg. Allt framfört i tidsenliga kostymer.

Svar: Göteborg & Co arbetar för att Ostindiefararen är delaktig under Jubileumshelgen 4–6 juni 2021. Det planeras genom att knyta samman Göteborgs historiska berättelse i kvarteret kring Gustaf Adolfs Torg där Stadsmuseet och Ostindiska Companiet är självklara inslag. Ambitionen är att Ostindiefararen tillsammans med många skutor och fartyg är med när staden hyllar älven den 5 juni. Under jubileumshelgen kommer även Göteborgs Hamn att fira sina 400 år för att på så sätt stärka upplevelsen för göteborgare och besökare.

Göteborgs Industrihistoria under 100 år, en tidsresa mellan 1921 – 2021

Förslag: Flera stora företag, exempelvis Volvo och SKF föddes i Göteborg och har satt Sverige och Göteborg på världskartan. Göteborgs Industrihistoria är unik och har betydligt fantastiskt mycket för vår stad. Denna historia är värd att berättas och levandegöra.

Svar: Den 4 juni (Göteborgs födelsedag) 2021 planeras ett iscensatt, historiskt festtåg (kortege/parad) precis som Göteborg gjorde när staden firade 300 år (302 år) respektive 350 år. Planen är att Festtåget ska representera och gestalta historiska händelser. Festtåget kommer även representera "Göteborgiana" dvs visa upp några av Göteborgs mest framträdande företag som Volvo och SKF.

Under jubileumsåret 2021 samarbetar Göteborg & Co med forskningsprojektet "Tidernas Göteborg". Projektet bygger på ett samarbete mellan Göteborgs stadsmuseum, Hasselbladstiftelsen, Riksarkivet Landsarkivet Göteborg, Akademin Valand, Göteborgs universitet, Kamerareportage, Göteborg & Co, Göteborgs-Posten och Bokförlaget Max Ström. Målet för projektet är att skildra Göteborgs historia i bilder. Forskningen bedrivs i svenska och utländska arkiv inom ramen GPS400: Centrum för samverkande visuell forskning vid Göteborgs universitet.

Kavalleriets historia

Förslag: Genom ett samarbete med historiska föreningar kan man på ett dramatiskt sätt levandegöra och återskapa intressanta fältslag med inslag av kavalleri och krigskonst till häst.

Det krävdes lång utbildning för att bli fulländad kavallerist. Det finns entusiaster som håller denna konst levande och visar upp hur häst kan samarbeta under extrema situationer under ett fältslag. En presentation med häst och beridare under träning i en historisk miljö exempelvis vid kronhusbodarna skulle skapa ett uppskattat inslag i firandet, samtidigt skulle man visa upp samspelet mellan häst och ryttare.

Kvibergs Regemente skulle vara en lämplig plats för att framföra historiska fältslag och exercis med tidspiska uniformer. I samband med dessa historiska händelser och fältslag bör det finnas med en moderator som guidar publiken i fältslagets genomförande.

Svar: Den 4 juni 2021 planeras ett iscensatt, historiskt festtåg (se svar under "Göteborgs Industrihistoria under 100 år, en tidsresa mellan 1921 – 2021"). Göteborg & Co har genom staden och Länsstyrelsen bjudit in den beridna högvakten för medverkan i

festtåget. Göteborg & Co förväntas få besked i slutet på 2020/början av 2021 om den beridna högvaktens deltagande är möjligt.

Diskussion pågår med Försvarsmakten om att medverka för att iscensätta stadens militärhistoria. I dagsläget ser Göteborg & Co över möjligheterna för deras deltagande under Jubileumshelgen 4 – 6 juni 2021. Försvarsmaktens delaktighet i Göteborgs 400-årsjubileum kan även komma att förläggas på annat datum under 2021. Val av tid bestäms utifrån det som nyttjar resurser samt tillgodoser samtliga parterers intressen på bästa sätt.

Västsvenska Militärarvet önskar också delta med sin kunskap och sina resurser. Göteborg & Co planerar för deras medverkan under Jubileumshelgen 4-6 juni alternativt under annan tidpunkt 2021.

Hästen betydelse för transporter, krigföring och jordbruk under 400 år i Göteborg

Förslag: Under de trehundra första åren i Göteborgs historia, långt innan bilar och ånglok fanns så var man beroende av hästen som var oundgänglig för marktransporter och krigsmaktens logistik och framgång.

Genom att presentera tidstypiska inslag, gärna dramatiserade med historiska händelser i Göteborg kan man skapa intressanta skådespel som skulle bli ett uppskattat inslag i Göteborgs 400-årsfirande.

Svar: Se svar under ”Kavalleriets historia”.

Peter Grönberg, VD